

KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN TEKIJÄ

Vastuullisuusraportti ja ympäristötilinpäätös

2024

Vastuullisuuspolutta on tärkeää kulkea alati eteenpäin

Vastuullisuus koskettaa meitä kaikkia kaikessa tekemisessämme. Savon koulutuskuntayhtymän arvot arvostus, rohkeus ja vastuullisuus nostavat esille sen merkityksen, jonka henkilöstömme määritteli osana strategiatyötämme. Vastuullisuus ei siis ole mikään yksittäinen asia, vaan tapamme toimia, joka kuvastaa millaisia olemme ja mitä teemme.

Vastuullisuus on osa laatua, jolla haluamme varmistaa menestymisen myös tulevaisuudessa. Asetamme tavoitteet ja tason mitä haluamme olla. EFQM-mallin mukainen laadunhallinta puuttuu poikkeamiin, joita vastuullisuudenkin osalta haluamme välttää. Kaikkia koskeva toiminta edellyttää jatkuvaa kouluttautumista ja kulttuurin ylläpitämistä, jotta olemme lupauksemme mukainen kestävä tulevaisuuden tekijä.

Vuonna 2024 toteutimme järjestäjinä onnistuneesti ammatillisen koulutuksen suur tapahtuman Taitaja2024-finaalin. Vastuullisuus oli laajasti esillä ja mukana tapahtuman toteutuksessa, josta saimme paljon kiitosta ja voimme kaikki olla ylpeitä.

Koulutusorganisaation onnistuminen riippuu ihmisten kyvystä toimia. Niin myös vastuullisuuden osalta. Tyytyväisyydellä voin todeta, että opetus- ja ohjaushenkilöstömme on vahvasti suorittanut Ammatillaisen kädenjälki- verkkokoulutuksia. Yhteinen osaamisemme on lisääntynyt toivomallamme tavalla. Näin kykenemme jakamaan sitä opiskelijoillemme ja siten kehittää laajasti työelämän osaamista myös vastuullisuuden osalta. Kokonaisuutena työn eteneminen on meidän kaikkien asia, jossa tukipalveluiden merkitystä ei pidä unohtaa.

Opiskelijat ovat avainasemassa kehitettäessä yhteisöämme. Onkin tärkeää, että opiskelijat osallistuvat yhä enemmän itseään koskeviin päätöksiin ja oppilaitoksen ja toimintakulttuurin kehittämiseen. Opiskelijoiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia kehitetään monin eri tavoin.

Sakky tunnetaan valtakunnallisesti vastuullisuuden edelläkävijänä. Pidetään huoli, että niin on jatkossakin ja jokainen opiskelijamme kokee sen osana oppimistaan.

Heikki Helve, kuntayhtymän johtaja

Sisältö

1. Vastuullisuusraportti

Kestävän tulevaisuuden tekijät
Reilu Sakky vastuullisuusohjelma
YK:n kestävän kehityksen tavoitteet
Ympäristövaikutukset
Kestävän kehityksen opintoja
Amispalaute
Hyvinvointivirtaa -kysely
Henkilöstön vastuullisuuskoulutukset
Henkilöstön kestävän kehityksen kysely
Vastuullisuuteen kannustaminen
Hiilijalanjälki
Kestävät hankinnat
Joutsenmerkkirakentaminen
Energiansäästöohjelma
Vastuullisuus tietohallinnossa
Sivuvirrat hyötykäyttöön
Kestävyyden edistämistä yhdessä
Taitaja2024 Kuopio
Taitaja2024 -vastuullisuuskuva
Taitaja2024 –seminaari
Muita tapahtumia
Seuraavat askeleet

2. Ympäristötilinpäätös

Ympäristötuotot
Ympäristökulut
Ympäristöinvestoinnit
Ympäristötilinpäätös taulukkona
Ympäristövastuut

1. Vastuullisuusraportti

Vastuullisuustyömme tukee Kestävän tulevaisuuden tekijä -visiomme ja strategiamme toteutumista.

Tässä vastuullisuusraportissa esittelemme vuoden 2024 vastuullisuuden toimenpiteitä ja keskeisiä tuloksia.

Kestävän tulevaisuuden tekijät

Rakennamme ekologisesti, kulttuurisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää tulevaisuutta. Edistämme vastuullisuutta oman toimintamme lisäksi työelämässä ja yhteiskunnassa.

Vastuullisuuslupauksemme

Tuemme opiskelijoiden kasvua vastuullisiksi ammattilaisiksi ja kansalaisiksi.

Haluamme olla aktiivinen muutoksentekejä ja rakentaa kestävää tulevaisuutta yhdessä kumppaneidemme kanssa.

Viestimme henkilöstölle, opiskelijoille ja sidosryhmille vastuullisuustyön tavoitteista ja tuloksista.

Merkittävimmät myönteiset vastuullisuusvaikutuksemme ovat osaamisen ja työelämän kehittäminen. Samalla edistämme vähähiilistä kiertotaloutta, luonnon monimuotoisuutta sekä sosiaalista kestävyttä.

Sitoudumme vähentämään toimintamme haitallisia ympäristövaikutuksia.

Reilu SAKKY-vastuullisuusohjelma

Toteutamme 1.1.2024- 31.12.2027 Reilu SAKKY-vastuullisuusohjelmaa, joka koostuu seuraavista päämääristä:

Laadimme päämäärille vuosittain talousarvioon konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet. Seuraamme ohjelman toteutumista ja tuloksia, jatkossa myös Saklyn raportointijärjestelmä Rapsan vastuullisuusmittareilla.

Raportoimme ohjelman toteutumisesta osana tilinpäätöstä.

Kestävän kehityksen
sertifioitu oppilaitos

Olemme kestävän kehityksen sertifioitu oppilaitos. Sertifikaatin ylläpitäminen edellyttää vuosittaisia itsearviointeja osaamispoolettain ja ulkoista auditointia joka kolmas vuosi.

1 Yhden planeetan rajoissa

Vähennämme haitallisia ilmasto- ja luontovaikutuksia, luonnonvarojen kulutusta sekä kemikalisoitumista.

2 Merkityksellisiä tekoja

Edistämme hyvinvointia, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, demokratiaa, tasa-arvoa ja kulttuurien moninaisuutta.

3 Kestävä kohtuutalous

Edistämme resurssitehokkuutta ja kiertotaloutta sekä tuemme alueemme taloutta ja kilpailukykyä.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman, Agenda 2030, tavoitteet ohjaavat maailmanlaajuisia kestävän kehityksen työtä. Edistämme toiminnallamme suoraan tai välillisesti useita kestävän kehityksen tavoitteita, erityisesti seuraavia:

Hyvä koulutus

- Varmistamalla, että kaikki opiskelijat saavat kestävän kehityksen edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot

Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

- Parantamalla resurssitehokkuutta kulutuksessa ja tuotannossa
- Edistämällä kestävää talouskasvua ja työllistymistä

Vastuullista kuluttamista

- Edistämällä luonnonvarojen kestävää ja tehokasta käyttöä
- Vähentämällä jätteiden syntymistä
- Edistämällä kestäviä hankintakäytäntöjä
- Lisäämällä tietoa kestävästä kehityksestä ja luontoa suosivista elämäntavoista
- Varmistamalla ympäristön kannalta kestävä kemikaalien ja jätteiden käsittely

Ilmastotokeja

- Tarjoamalla ilmastomuutoksen hidastamiseen, sopeutumiseen ja vaikutusten lievittämiseen liittyvää koulutusta
- Lisäämällä tietoa ilmastomuutoksesta

Ympäristövaikutukset

Olemme tunnistaneeet ja arvioineet toimintamme suorat ja välilliset ympäristövaikutukset. Pyrimme aktiivisesti vahvistamaan myönteisiä ja vähentämään haitallisia ympäristövaikutuksia. Myönteisistä vaikutuksista käytetään nimitystä **ympäristökädenjälki** ja haitallisista **ympäristöjalanjälki**.

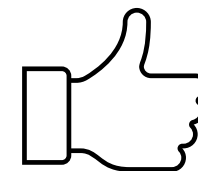
Ympäristökädenjälkemme

Kehitämme vastuullisuusosaamista, edistämme kestävää työelämää ja vähähiilistä kiertotaloutta

Ympäristöjalanjälkemme syntyy mm.

- rakentamisesta ja kiinteistöjen korjaamisesta
- kiinteistöjemme energian kulutuksesta
- hankinnoista, esimerkiksi elintarvikkeista, koneista, laitteista ja materiaaleista
- liikkumisesta ja kuljetuksista

Ympäristökädenjälkemme vahvistuu, kun

- koulutamme vastuullisia ammattilaisia
- teimme vastuullisuuden osaamislupaukset kaikille koulutusaloille sekä Varkauden lukiolle
- tuemme organisaatioiden ja yritysten vastuullisuustyötä
- kehitämme ja toteutamme työelämän vastuullisia toimintamalleja

Ympäristöjalanjälkemme pienenee, kun

- rakensimme Joutsenmerkkikriteerien mukaisesti
- parannamme kiinteistöjemme energiatehokkuutta
- asetamme hankinnoille vastuullisuusvaatimuksia
- mahdollistamme etäopiskelua ja -työskentelyä

Kestävän kehityksen opintoja

Opiskelijamme suorittivat opintoja, joiden sisällöissä oli kestävän kehityksen painotus. Suoritetut osaamispisteet tänä vuonna olivat seuraavat:

- Kestävän kehityksen edistäminen (1 osp, pakollinen) 1 962 osp
- YTO pakolliset ja valinnaiset tutkinnonosat 374 osp
 - Kestävä kehitys työpaikalla
 - Kestävän kehityksen suunnittelu
 - Kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät
 - Kiertotalous yritystoiminnassa
 - Ympäristölainsäädäntö
 - Taide ja ympäristö
- Ammatilliset- ja paikallisesti tarjottavat tutkinnonosat, joissa on ekologisen kestävyyspainotus 11 780 osp
- Ilmastovastuullinen toiminta- tutkinnonosa 345 osp

Amispalaute

Opintonsa päättävät opiskelijamme arvioivat Amispalautteessa kestävän kehityksen toteutumista opetuksessa ja käytännön työssä väittämän ”Sain valmiuksia toimia ammattialallani kestävän kehityksen mukaisesti” perusteella. Sakkyn tulokset olivat parantuneet ja ne ovat olleet vuosittain valtakunnallista keskiarvoa hieman parempia, kts. taulukko.

Myös tulokortissamme mitataan opiskelijoiden valmiuksia toimia kestävän kehityksen mukaisesti. Tavoitteenamme on saavuttaa 4,3 keskiarvo vuoteen 2027 mennessä. Kyseinen mittari on tulossa myös Opetushallituksen seurattaviin kestävyysindikaattoreihin vuoden 2025 aikana.

OPISKELIJOIDEN AMISPALAUTE 2024

Väittämä: Sain valmiuksia toimia ammattialallani kestävän kehityksen mukaisesti.

Vuosi	Sakkyn keskiarvo (N=vastaajamäärä)	Valtakunnallinen keskiarvo (N=vastaajamäärä)
2024	4,28 (N=1 051)	4,18 (N=27 190)
2023	4,24 (N= 1 382)	4,18 (N= 50 909)
2022	4,14 (N= 1 204)	4,10 (N= 31 429)

Hyvinvointivirtaa -kysely

Toteutimme Iisalmen, Toivalan, Varkauden ja Kuopion Savilahden kampuksilla opiskelijakyselyn Hyvinvointivirtaa-tapahtumassa. Opiskelijoilta kysyttiin mahdollisuutta osallistua opiskelijakunta- ja tutortoimintaan sekä oppilaitoksen yhteisiin tapahtumiin. Lisäksi selvitimme heidän kokemuksia tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta.

Kyselyyn vastasi 403 opiskelijaa. Tulosten perusteella suurin osa vastaajista kokee voivansa osallistua oppilaitoksen yhteisiin tapahtumiin ja on sitä mieltä, että opettajat kohtelevat heitä tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Huomio kiinnittyi melko suuriin vastausmääriin "ei kiinnosta"-tuloksissa. Jatkossa tulemme tekemään toimenpiteitä, että opiskelijoiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet lisääntyvät sekä pyritään herättämään heidän kiinnostusta niihin.

Kysely toteutetaan vuosittain osana Hyvinvointivirtaa-tapahtumaa ja tulokset käsitellään mm. kampusten hyvinvointiryhmissä.

Väittämä	Tulokset yhteensä (N=403)
Minulla on mahdollisuus osallistua opiskelijakuntatoimintaan ja/tai tutortoimintaan.	55% Kyllä 13% Ei 32% Ei kiinnosta
Minulla on mahdollisuus osallistua koulun yhteisiin tapahtumiin.	80% Kyllä 7% Ei 13% Ei kiinnosta
Minulla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä tapahtumia koulussa järjestetään.	49% Kyllä 24% Ei 27% Ei kiinnosta
Olen puuttunut havaitsemiini epäkohtiin (esim. roskaaminen, tupakointi, koulun omaisuuden rikkominen jne.).	47% Kyllä 34% Ei 19% Ei kiinnosta
Kouluni opettajat kohtelevat minua tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.	93% Kyllä 7% Ei
Edistän omalla käyttäytymiselläni tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.	95% Kyllä 5% Ei

Henkilöstön vastuullisuuskoulutukset

"Mielenkiintoinen kokonaisuus. Tuli paljon uutta tietoa!"

Henkilöstömme kestävyysosaamista on tärkeä vahvistaa, jotta se tulisi näkyvämmäksi myös opetukseen ja työelämään. Tavoitteenamme oli, että kaikki sakkylaiset suorittavat Kestävän tulevaisuuden tekijät -Moodlen verkkokoulutuksen. Koulutus antaa yleiskuvan laadunhallinnasta ja kestävästä kehityksestä Sakkysa. Se havainnollistaa konkreettisesti jokaisen roolia visiomme toteuttamisessa. Sakkylaisista 525 suoritti Kestävän tulevaisuuden tekijät -peruskoulutuksen.

Lisäksi opetus- ja ohjaushenkilöstömme suoritti Johdanto kestävään kehitykseen -verkkokoulutuksia Suomen ympäristöopisto Syklin Ammattilaisen kädenjälki -verkkoportaalissa. Tarjolla oli myös alakohtaisia syventäviä vastuullisuuskoulutuksia. Opetus- ja ohjaushenkilöstöstämme 84% suoritti Johdanto kestävään kehitykseen -verkkokoulutuksen. Ajatuspilvissä on palautetta koulutuksesta.

"Herättää ajattelemaan omia kulutustottumuksia!"

"Aihe on ajankohtainen ja tärkeä. Mikään ei ollut turhaa!"

"Erittäin selkeä materiaali. Hyvin käytetty kuvia ja asiaa tiivistetty laatikoihin."

Henkilöstön kestävän kehityksen kysely

Toteutamme vuosittain kyselyn henkilöstölle, jolla selvitämme kestävän kehityksen toteutumista organisaatiomme johtamisessa, arkikäytännöissä sekä opetuksessa. Vastaukset väittämiin annettiin Likertin asteikolla (1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä).

Keväällä kyselyyn vastasi 314 sakkylaista. Vastaajamäärä jäi edellistä vuotta pienemmäksi. Kampuskohtaisia vastaajia oli Hehkukadulta 181, Toivalasta ja Rissalasta 60, Varkaudesta 48, Kolmisopesta 14 ja Iisalmesta 11.

Tulosten perusteella voidaan todeta, että henkilöstömme lajittelee jätteet hyvin, toimii energiatehokkaasti sekä tuntee pelastussuunnitelman. Kestävä kehitys toteutuu myös opetuksessamme, sisällöissä ja oppimisympäristöissä aikaisempia vuosia paremmin.

Väittämä	Keskiarvo 2024 (N=314)	Keskiarvo 2023 (N=381)	Keskiarvo 2022 (N=362)
Kestävä kehitys näkyy kuntayhtymän kehittämisessä	3,71	3,79	3,68
Kestävä kehitys näkyy esihenkilötyöskentelyssä	3,45	3,57	3,51
Pyrin vähentämään jätteen määrää	4,46	4,44	4,40
Luokissa ja toimistotiloissa toimitaan energiatehokkaasti	3,75	3,66	3,63
Lajittelen jätteeni	4,62	4,58	4,49
Työsaleissa/opetuskeittiöissä toimitaan energiatehokkaasti	3,64	3,61	3,53
Olen vähentänyt paperinkulutusta ja kopiointia	4,30	4,34	4,28
Otan vedensäästön huomioon työssäni	4,23	4,13	4,07
Kuntayhtymässä toimitaan materiaalitehokkaasti	3,64	3,65	3,56
Käytän kimpapakyytejä mahdollisuuksien mukaan	3,58	3,50	3,41
Hankinnat toteutetaan ympäristövastuullisesti	3,53	3,64	3,62
Kestävä kehitys toteutuu opetuksen sisällöissä	4,00	3,84	3,86
Kestävä kehitys toteutuu työmenetelmissä	3,90	3,86	3,89
Kestävä kehitys toteutuu materiaalivalinnoissa	3,83	3,79	3,78
Kestävä kehitys toteutuu oppimisympäristöissä	3,86	3,80	3,75
Kestävä kehitys toteutuu työssäoppimisen arvioinnissa	3,76	3,70	3,61
Kestävä kehitys toteutuu näyttötilanteissa	3,72	3,73	3,68
Yhteisömme on suvaitsevainen	3,97	3,95	3,97
Yhteisömme on tasa-arvoinen	3,69	3,72	3,79
Opiskelijat toimivat kestävän kehityksen mukaisesti	3,31	3,32	3,41
Tunnen pelastussuunnitelman	4,33	4,24	4,15

Vastuullisuuteen kannustaminen

Palkitsemme opiskelijoita vastuullisuusstipendillä

Vuoden 2024 vastuullisuusstipendin sai elintarvikealan opiskelijamme Anita Huovinen. Hän suunnitteli ja toteutti opinnoissaan terveellisen ja vastuullisen elintarvikkeen. Hän käyttää raaka-aineita tarkasti, on tunnollinen ja vastuullinen.

Meidät palkittiin

Ravitsemusterapeuttien yhdistys ry valitsi Kasvis Pro- hankkeemme vuoden 2024 Ravitsemusteoksi. Hanke tarjosi tietoa kasvipainotteisemman ruokavalion vaikutuksista ympäristöön ja terveyteen. Hankkeessamme tuotettiin ruokapalveluille käytännönläheistä tietoa ravitsemussuositusten mukaisen ja maukkaan kasvisruoan toteuttamiseen.

Kaikilla koulutusaloillamme on vastuullisuuden osaamislupaukset, jotka ovat osa opetuksemme sisältöä. Ne ovat esillä mm. verkkosivuillamme sakky.fi/fi/kuntayhtyma/kestava-kehitys

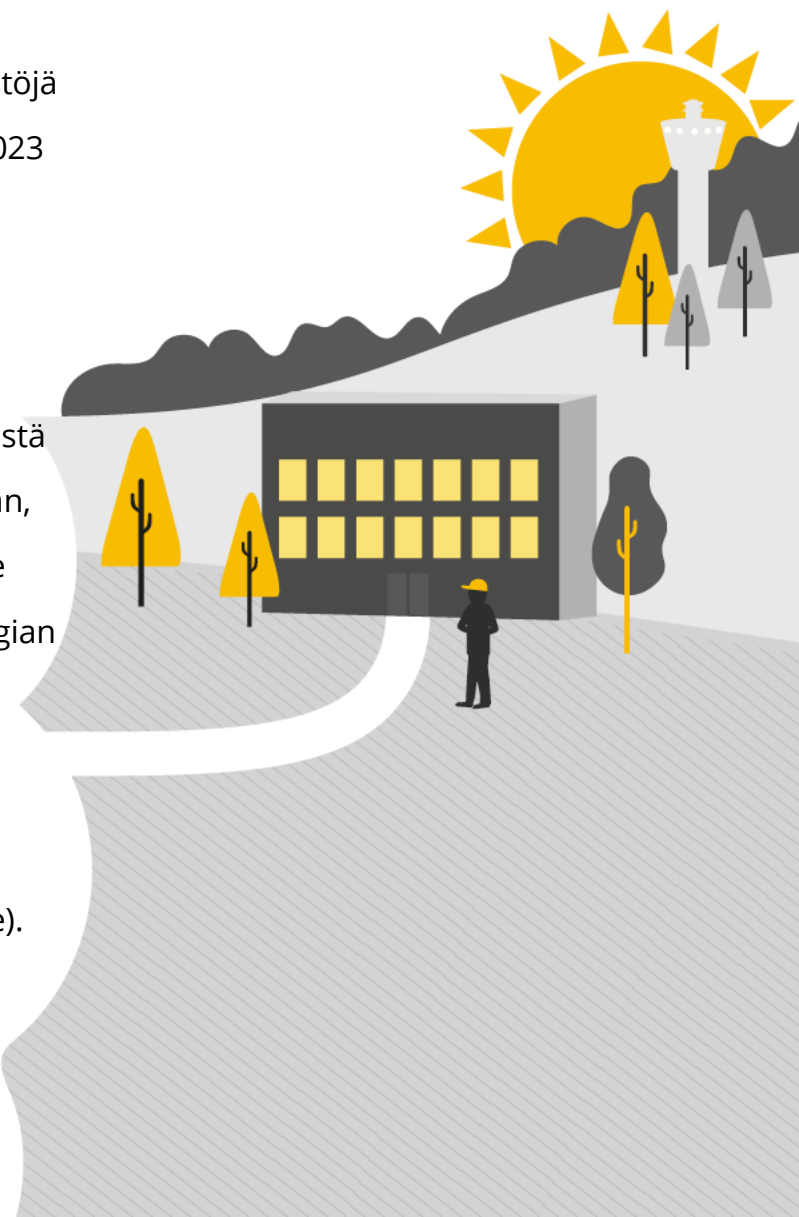

Hiilijalanjälki

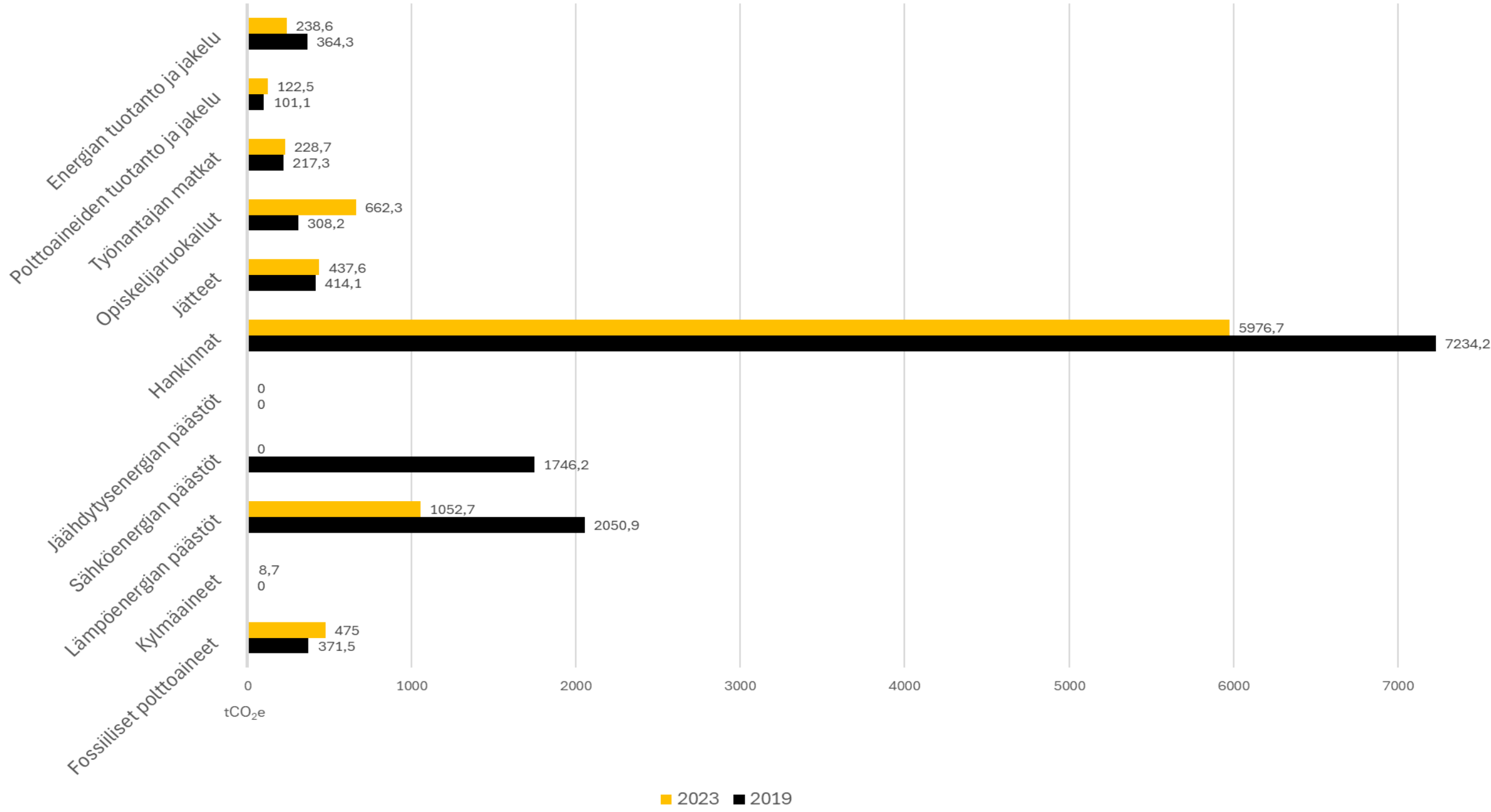
Reilu Sakky -vastuullisuusohjelman tavoitteena on vähentää oman toiminnan kasvihuonekaasupäästöjä 50 % vuoden 2019 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Laskimme hiilijalanjälkemme vuosilta 2019 ja 2023 ammatilliseen koulutukseen suunnitellulla uudella laskurilla, jotta laskelmat ovat jatkossa vertailukelpoisia.

Suurin päästöjemme aiheuttaja ovat hankinnat (uudisrakentaminen ja kalustoinvestoinnit). Vaikka hankimme vastuullisia tuotteita tai palveluita, niin joudumme käyttämään laskennassa kuitenkin yleistä päästökerrointa ja laskenta pohjautuu euroihin. Sähköenergian päästömme ovat vähentyneet nollaan, koska vuodesta 2023 lähtien olemme käyttäneet fossiilivapaata sähköä. Lämpöenergian päästömme ovat pudonneet merkittävästi, koska lämpöenergian kulutus kiinteistöissämme on vähentynyt (energian säästötoimenpiteet ja kiinteistömassojen määrän väheneminen). Päästöjen kasvua oli mm. opiskelijaruokailuissa ja jätteissä, johtuen kasvaneista opiskelijamäärästä sekä jätemäärien tarkentuneista laskentatavoista.

Seuraavalla sivulla on vertailu Sakkyn hiilijalanjäljistä vuosilta 2019 (12 807 CO₂e) ja 2023 (9 202 CO₂e). Hiilijalanjälkemme on pienentynyt vertailuvuosien välillä 28%. Jotta pääsemme 50% päästövähennystavoitteeseen, meidän tulee tarkemmin arvioida päästöjämme, vähentää kulutusta mm. järkevöittää hankintoja sekä asettaa tavoitteet päästölajeittain.

Sakkyn hiilijalanjälkilaskennan vertailu

Kestävät hankinnat

Hankinnat aiheuttavat suurimman osan hiilijalanjäljestämme. Hankintojen vastuullisuusvaatimuksilla edistämme erityisesti vähähiilistä kiertotaloutta sekä luonnon monimuotoisuutta.

Päivitimme vastuullisuusvaatimukset hankintaohjeeseen sekä sen liitteisiin. Käytimme yleisiä tuote- ja palveluhankintojen vastuullisuuden vaatimuksia esimerkiksi kone- ja laitehankinnoissa sekä markkinavuoropuheluissa. Teimme Ympäristömerkkisitoumuksen vuonna 2023 ensimmäisenä julkisena toimijana kansalliselle Sitoumus2050-sivustolle.

Vuoden aikana toteutimme mm. seuraavia hankintoja, joille asetettiin vastuullisuusvaatimuksia:

- Kalusteet
- Henkilö- ja pakettisähköautojen vuokraus
- Kolmisopen kiinteistöjen ulkoalueen huolto- ja siivouspalvelut
- Toivalan kampuksen kiinteistöjen ulkoalueen huoltopalvelut
- Toivalan asuntolan kokonaisvastuurakentamisen urakkakilpailu
- Metsäalan kaivinkone energiapuuhakkuuseen

Joutsenmerkkirakentaminen

Meillä on pohjoismaisen ympäristömerkin, Joutsenmerkin, saaneet kampusrakennukset. Joutsenmerkin kriteerit huomioivat rakennuksen koko elinkaaren ja jokainen käytetty tuote ja materiaali on hyväksytään Joutsenmerkin asiantuntijoilla. Myös rakennusten ylläpitoon ja huoltoon on olemassa kriteerit, joita tulemme noudattamaan.

Joutsenmerkkirakennuksemme ovat

- Iisalmessa (2020),
- Varkaudessa (2020)
- Toivalassa (2023) ja
- Kuopiossa (2025).

Savilahden kampuksemme Kuopiossa rakennettiin Joutsenmerkki-ehtoja noudattaen ja ympäristömerkki haettiin loppuvuodesta 2024. Joutsenmerkki varmistui alkuvuodesta 2025, juuri ennen raportin valmistumista. Savilahden kampus on Suomen, Pohjoismaiden ja koko maailman suurin Joutsenmerkitty oppilaitos ja rakennus.

JOUTSENMERKITYSSÄ RAKENNUKSESSA ON:

Luonnonvaloa | Puhdasta sisäilmaa | Viihtyisiä tiloja | Jäljitettävät materiaalit | Tehokas energiankäyttö | Kestävä elinkaari

Energiansäästöohjelma

Tilapalveluiden laatiman energiansäästöohjelman mukaisesti teimme toimenpiteitä, joiden avulla säästimme energiaa. Ohjelma löytyy Intrasta. Vuoden aikana tehdyt toimenpiteet:

- Tarkastelimme ilmanvaihdon käyntiaikoja ja ohjausta.
- Laskimme tilojen lämpötiloja 0,5 astetta
- Rajoitimme kulunvalvonnalla opiskelijoiden hissien käyttöä
- Vähensimme oppimistilojen valaistuksen tasoa yli 50 %
- Sammutimme limppariautomaatteja ja pyysimme laitetoimittajaa vaihtamaan automaattit vähemmän kuluttaviksi.
- Sammutimme lomakautena turhat laitteet käytöstä esim. limppariautomaatit ja info-TV:t
- Himmensimme loma-aikoina yleisten tilojen valaistusta
- Otimme Varkaudessa käyttöön paluuvien kompensaaion, jonka tarkoituksena on parantaa rakennuksen lämpötilansäätöä ja mahdollistaa lämmityksen ennakoiva säätö ulkolämpötilan muutokset huomioiden.

Vastuullisuus tietohallinnossa

Tukipalvelut edistävät vastuullisuutta arjessamme. Esittelemme vastuullisuusraportissa vuosittain tukipalveluiden vastuullista toimintaa. Tässä raportissa on vuorossa tietohallinto.

Tietohallinnossa varmistimme vastuullisilla toimenpiteillä energian ja työajan säästöjä sekä laitteiden elinkaarien pidentämistä:

- Varmistimme toimivilla tietojärjestelmillä tehokkaat etäkokouskäytännöt ja -opetuksen. Turha liikkuminen jäi pois, turvallisuus lisääntyi, työaika säästyi ja resursseja käytettiin tehokkaasti.
- Automatisoimme läppäreiden lainauskaappien ja infonäyttöjen päällä olon, joilla säästettiin sähköä.
- Pidensimme kannettavien koneiden ja kännyköiden elinkaarta jatkamalla leasingaikoja.
- Jatkoimme uutena hankittujen iPadien käyttöaika jopa kuuteen vuoteen.
- Saimme opiskelijahallintajärjestelmää hyödyntämällä opiskelijoille automaattiset kulkuoikeudet ja käyttäjätunnukset.
- Asensimme joillekin koulutusaloille simulaattoreita.

Sivuvirrat hyötykäyttöön

Reilu Sakky –vastuullisuusohjelman yhtenä tavoitteena on edistää kiertotaloutta. Keväällä selvitimme eri aloilta tulevia sivuvirtoja ja hyötykäyttöehdotuksia niille. Tarkemman kehittämisen kohteeksi valitsimme aloja, joilta löytyi selkeitä hyötykäyttöön soveltuvia sivuvirtoja: metalli-, pintakäsittely-, rakennus-, prosessiala sekä aloja, jotka pystyvät hyödyntämään näitä sivuvirtoja: ympäristö-, taideteollisuus-, puutarha- ja elintarvikealat sekä tuva. Kartoitimme yhteistyömahdollisuuksia myös Elävän säätiön ja Suininlahden yläasteen kanssa. Sivuvirtojen hyödyntämisen tueksi teimme sivuvirtatiekartan, johon koottiin sivuvirtoja tuottavat ja hyödyntävät alat. Kartta löytyy Intrasta. Jatkamme sivuvirtojen hyödyntämistä selvityksen mukaan.

Selvitys yhteiskäytössä olevista tiloista ja laitteista

Laitteet ja välineet ovat yhteiskäytössä monella alalla. Esimerkkejä yhteiskäytössä olevista laitteista: kuormaaja ja minikaivinkone, moottori- ja raivaussaha, ympäristöanalytiikkaan liittyvät laitteet, laboratorion lasitavarat ja kenttälaitteet, nostin, telineet ja lattiahiomakoneet. Selvitystä tehdessä saimme ehdotuksia myös yhteiskäytön lisäämiseksi.

Sivuvirroista uusia tuotteita

Syksyllä käynnistimme prosessialalla oluenteossa syntyvän mäskin hyödyntämisen elintarvikealan leivonnassa. Leipomossa kehitimme mäskistä uusia tuotteita, joita voidaan hyödyntää myös Sakkyn liikelahjoina. Yhteistyö sivuvirroista Suininlahden koulun kanssa on vielä selvityksessä. Koulu voisi hyödyntää rakennusosalalla syntyvää lyhyttä puumateriaalia, jolloin alan jätemäärä vähenee.

Kestävyyden edistämistä yhdessä

Olemme edistäneet vuosittain vastuullisuutta omassa toiminnassa useiden kehittämishankkeiden tuella. Vuoden aikana toteutimme sisäistä Reilu SAKKY –hanketta. Alla esimerkkejä hankkeista, työelämäpalveluista ja verkostoista, joissa olemme edistäneet kestävyyttä alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Lue lisää verkkosivuiltamme www.sakky.fi/kehittaminen.

Reilu Sakky

Sisäisessä kehittämishankkeessa koordinoimme ja edistimme Reilu Sakky –vastuullisuusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä. Vastuullisuusohjelma 2024-2027 sisältää kaikki kestävyyden osa-alueet ja sen vuosittaiset konkreettiset tavoitteet kuvataan talousarviossa.

Wörtti

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa huono-osaisuusriskissä olevien nuorten ja nuorten aikuisten kyvykkyyttä ja mahdollisuuksia yhdenvertaiseen osallisuuteen ja kiinnittymiseen koulutukseen, työelämään tai niille johtavalle polulle. Vuoden aikana keskeisimmät toimenpiteemme olivat monialaisen kuntouttavan Voima-valmennuksen käynnistäminen, oppilaitosnuorisotyön käynnistäminen ja yhteisöllisten ja osallistavien menetelmien käyttöönotto nuorten arjessa asuntolassa.

Otso

Hankkeessa tavoitteena on kehittää ja sujuvoittaa opintojen henkilökohtaistamista, opinto-ohjausta, erityistä tukea ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintakulttuuria. Vuoden aikana määrittelimme opiskelija-asiakasryhmät ja niiden palvelumallien keskeiset tekijät, rakensimme ja käynnistimme opinto-ohjaajien kehittämistiimien toimintaa, levitimme erityisen tuen hyviä käytänteitä ja kokosimme vuorovaikutustaitojen opettamisen tilannekuvan ja kehittämistarpeita.

Vihreän siirtymän koulutushankkeita

Kohti vihreämpää logistiikkaa

Hankkeessa järjestimme Kohti vihreämpää logistiikkaa – koulutuskokonaisuuden, jolla tuettiin ja edistettiin vihreää siirtymää kuljetusalan yrityksissä.

Kiertotalous- ja automaatio-osaamista konepajoille

Hankkeessa tarjosimme konepajoille täydennyskoulutuksia, joiden tavoitteena oli vauhdittaa yritysten siirtymää kohti kiertotaloutta, kestäväää liiketoimintaa sekä automaation tehokasta hyödyntämistä

Voima

Hankkeen tavoitteena on edistää opiskelijoiden osallisuutta, opintoihin kiinnittymistä ja vuorovaikutustaitoja sekä yhteistoimintaa oppilaitosten ulkopuolisten verkostojen kanssa opiskelijoiden hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukemiseksi. Keskeisimpinä toimenpiteinä yhteisöohjaajat kehittivät ja pilotoivat erilaisia opiskelijoiden osallisuutta, opintoihin kiinnittymistä ja vuorovaikutustaitoja vahvistavia toimintamalleja ja -ympäristöjä yhteistyössä verkostojen kanssa.

Vastuulliset ruokapalvelut -kehitysohjelma

Valtakunnallisessa ohjelmassa työstimme ruokapalveluille vastuullisuusohjelman. Selainpohjainen työkalu löytyy www.vastuullinenruokapalvelu.fi

Portaat luomuun –ohjelma ja luomuhankkeet

Koordinoimme valtakunnallista Portaat luomuun –ohjelmaa. www.luomuravintola.fi

Olimme mukana kahdessa valtakunnallisessa luomuhankkeessa: Luomutetaan ruokapalvelut ja luomuopetuksen nykytila ja koulutuksen kehittämistarpeet.

Alueelliset verkostoryhmät

Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden yhteistyöfoorumi

Suunnittelimme ja toteutimme yhteisiä kestävän kehityksen toimintoja yhdessä Sakkyn, Riverian, Karelian, Savonian ja UEF:n kanssa.

Pohjois-Savon ilmasto-, kiertotalous- ja biotalousryhmä

Ryhmän tehtävänä on Pohjois-Savon ilmastotiekartan toimeenpano, seuranta ja raportointi maakunnan yhteistyöryhmälle sekä maakunnallinen tiedonvaihto. Raportoimme ilmastotiekartan mukaisista toimenpiteistämme ja osallistuimme tiedonvaihtoon.

Taitaja2024 Kuopio

Taitaja2024-tapahtuma 20.-23.5.2024 kokosi Kuopioon 59.000 vierailijaa. Ammatillisen koulutuksen Suomen mestaruuksista kilpailtiin 52 lajissa. Tapahtuman teemat olivat virtuaalisuuden kehittäminen, työelämän vihreä siirtymä ja kestävyysmurros, vähähiilinen kiertotalous sekä yhteistyö alueen toimijoiden kanssa.

Vastuullisuus näkyi vahvasti koko tapahtumassa ja kilpailulajeissa. Laadimme tapahtumaan vastuullisuussuunnitelman, joka sisälsi ekologisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen näkökulman. Järjestimme lajivastaaville vastuullisuuden koulutusta sekä laadimme kilpailutehtävien suunnittelun ja toteutuksen tueksi vastuullisuuden tarkistuslistan.

Kilpailualueilla ja lajien tehtävissä teema näkyi mm. kierrätysmateriaaleina, lainattuina koneina ja laitteina, ekologisina, luomu- ja kotimaisina tuotteina, täyssähköisinä ja kaasukäyttöisinä kuljetuskalustoina. Lisäksi lajeissa korostuivat yhteisöllisyys ja hyvinvointi. Tapahtuman aikana osalla lajialueiden info-TV:ssä esiteltiin kilpailutehtävien kestävän kehityksen näkökulmia sekä Sakkyn koulutuslakohtaisia vastuullisuuden osaamislupauksiamme.

Taitaja2024 –vastuullisuuskuva

Taitaja 2024 tapahtumaan laadittiin vastuullisuussuunnitelma. Keskeinen sisältö on kuvassa ja sitä käytettiin tapahtuman viestinnässä.

Vastuullisuussuunnitelma löytyy Taitaja2024 verkkosivuilta <https://taitaja2024.fi/fi/vastuullisuus/>

VASTUULLISUUS

**Taitaja
2024**

**TAITAJA
MÄSTARE
Kuopio 2024**

Kilpailulajit

- Kilpailutehtävien suunnittelun tukena vastuullisuuden tarkistuslista
- Palkitaan paras kestävän kehityksen huomioiva laji

Seminaarit ja oheistapahtumat

- Teemana vastuullisuus
- Osallistuminen hybridinä

Viestintä

- Nostetaan esille tapahtuman ja kilpailulajien vastuullisuutta.

**Kestävän kehityksen
sertifioitu oppilaitos**

Turvallisuus

- Turvallisemman tapahtuman periaatteet laadittu
- Palkitaan paras turvallisuuden ja työhyvinvoinnin huomioiva laji

**Tasa-arvo ja
yhdenvertaisuus**

- Jokaisella oikeus nauttia tapahtumasta vapaasti ja turvallisesti
- Emme hyväksy minkäänlaista syrjintää, kiusaamista tai epäasiallista käytöstä

**Saavutettavuus
ja esteettömyys**

- Helppo saapua ja lyhyet välimatkat
- Selkeät opasteet
- Esteettömät tilat

Kumppanit

- Vastuullisuuden edelläkävijäryityksiä
- Tuodaan esille kestäviä ratkaisuja yhdessä kumppanien kanssa.

Hankinnat

- Vastuullisuusvaatimukset tavara- ja palveluhankinnoille
- Ympäristömerkkisitoimuksen huomiointi hankinnoissa

Ruokapalvelut

- Ennakkotilaukset ruokahävikin vähentämiseksi
- Luomua, paikallista, kotimaista ja sesonginmukaista
- Ilmastovastuullinen kasvisruoka vaihtoehtona

Logistiikka

- Optimoidut kuljetukset, kaluston tehokas käyttö ja taloudellinen ajotapa
- Kuljetuksia opiskelijatyönä
- Vastuullinen kumppani kilpailutetuissa kuljetuksissa
- Kannustetaan liikkumaan kävellen Vastuullisuuspolkua pitkin ja osallistumaan tietovisaan

Jätehuolto

- Selkeät lajitteluohjeet
- Lajittelua ohjaavat opiskelijat
- Selvitetään vierailijoiden näkemykset lajittelun onnistumisesta

Energia ja vesi

- Energiatehokkaat ja vettä säästävät koneet ja laitteet
- Joutsenmerkki-kriteerien mukaisesti rakennettu Savilahden kampus

REILUN SAKKYN PÄÄMÄÄRÄT VASTUULLISUUDESSA: Yhden planeetan rajoissa // Merkityksellisiä tekoja // Kestävä kohtuutalous

Taitaja2024 -seminaari

Järjestimme seminaarin osana Taitaja2024 – tapahtumaa. Tilaisuudessa kuultiin EU:n vihreän siirtymän ohjelmasta, edelläkävijäyritysten esimerkkejä vastuullisuustyöstä sekä yhteistyöstä, jota ammatillinen koulutus tekee vastuullisuusteemassa organisaatioiden kanssa.

Tilaisuus oli kohdennettu ammatillisen koulutuksen johdolle, kehittäjille ja asiantuntijoille sekä yritysten johdolle ja kuntapäätäjille. Tilaisuudessa oli yli 90 lähi- ja etäosallistujaa.

Ammatillinen koulutus vihreän siirtymän vauhdittajana -seminaari

Tiistaina 21.5.2024 klo 10-12 | Savilahden kampus, Kuopio

Vihreä siirtymä haastaa kaikkia toimialoja vastuullisuustekoihin ja organisaatioita uudistumaan. Tule kuulemaan, miten ammatillisen koulutuksen on mahdollista kehittää vastuullisuutta yhdessä yritysten kanssa.

Puhujina mm.

Elsi Katainen	Europarlamentaarikko
Katja Paananen	Ponsse Oyj
Anna Hämäläinen	Break Sokos Hotel Tahko
Pekka Kilpimaa	Mestar Kuopio Oy

 SAVON
AMMATTIOPISTO

 TAITAJA
MÄSTARE
Kuopio 2024

 SkillsFinland

Muita tapahtumia

Järjestimme monia vastuullisuuteen liittyviä tapahtumia, joista tässä muutamia esimerkkejä:

- Hyvinvointivirtaa Iisalmen, Toivalan, Varkauden ja Savilahden kampuksillamme viikolla 40
- Valtakunnallinen Energiansäästöviikko viikolla 41. Samalla viikolla toteutimme myös Roska liikkuu-tapahtuman yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa.
- Vuatteet vaihtoon –SWAPPI- tapahtuma lokakuussa. Liiketalouden kaksi opiskelijaamme toteuttivat osana opintojaan vaatteiden kierrätystapahtuman, johon opiskelijat sekä henkilöstö saivat tuoda kaapistaan ylimääräisiä vaatteita. Tapahtumapäivänä vaatteet olivat jaossa kaikille halukkaille ilman vastinetta. Yhteistyökumppaniksi saimme Elävä säätiön, joka lainasi vaaterekkejä sekä otti myös vastaan jäljelle jääneet vaatekappaleet.
- Kansainväliset pikkujoulut Savilahdessa marraskuussa
- Vierailu Olville Iisalmeen marraskuussa. Poolien ympäristöasiantuntijamme tutustuivat yrityksen vastuullisuustyöhön.

ENERGIAN
SÄÄSTÖVIKKO

Vaatteet vaihtoon SWAPPI

Ti 8.10. klo 10-13
Valo-aulaan, Hehkukatu 1

Raha ei vaihda omistajaa
vaan vaatteet.

Tervetuloa katsomaan, löytysikö
sinulle jotain mieleistä!

Tuoppa sinulle suuriksi, pieniksi tai muuten vaan
käyttämättömiksi jääneet vaatteet, kengät ja vyöt
Sakkyn Valo-aulaan 7.10 klo 8-12

Seuraavat askeleet

Toteutamme Reilu SAKKY –vastuullisuusohjelmaa (2024-2027), joka sisältää kaikki vastuullisuuden osa-alueet. Ohjelma tukee strategiaamme ja se koostuu kolmesta päämäärästä, joille asetamme vuosittain keskeiset ja konkreettiset tavoitteet sekä toimenpiteet talousarvioon. Tulokortissa mittaamme opiskelijoiden valmiuksia toimia kestävän kehityksen mukaisesti ja tavoitteemme on saavuttaa 4,3 keskiarvo vuoteen 2027 mennessä.

Reilu SAKKY –vastuullisuusohjelman päämäärät ovat:

Yhden planeetan rajoissa

Vähennämme haitallisia ilmasto- ja luontovaikutuksia, luonnonvarojen kulutusta sekä kemikalisoitumista.

Merkityksellisiä tekoja

Edistämme hyvinvointia, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, demokratiaa, tasa-arvoa ja kulttuurien moninaisuutta.

Kestävä kohtuutalous

Edistämme resurssi-tehokkuutta ja kiertotaloutta sekä tuemme alueemme taloutta ja kilpailukykyä.

2. Ympäristötilinpäätös

Ympäristötilinpäätöksemme kertoo tilikauden 2024 aikana toteutuneesta rahankäytöstä toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on:

- tuottaa ympäristöhyötyjä
- ennaltaehkäistä, vähentää tai korjata ympäristöhaittoja
- parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa
- edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Tiedot on kerätty tilapalveluiden tilastoista, jäteyhtiöiden raporteista sekä talousarvion käyttötalous- ja investointiosasta.

Ympäristötuotot

Ympäristötuotot koostuivat metallijätteen myynnistä raaka-aineiksi sekä käytöstä poistettavan ja kierrätettävän kaluston myynnistä.

Kuntayhtymän ympäristötuottojen kokonaissumma oli 93 969 €, mikä oli noin 0,1 % kaikista kuntayhtymän toimintatuotoista.

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma oli 91 769 €, mikä oli noin 0,13 % kaikista kuntayhtymän toimintakuluista.

Ympäristötilinpäätös sisältää Lassila & Tikanoja Oy:n, Jätekukko Oy, Fortum Waste Solutionsin, Keski-Savon- ja Ylä-Savon jätehuollon laskuttamat jätemaksut. Jätemaksuista aiheutui kustannuksia yhteensä 47 075 €. Taulukossa kustannukset on koottu jätelajeittain ja vertailu kolmelta vuodelta.

Jätevesien ja hulevesien käsittelymaksut olivat 44 694 €.

Jätelaji	2024	2023	2022
Energiajäte	10 795 €	11 394 €	31 144 €
Biojäte	8 658 €	9 086 €	7 339 €
Muovi	876 €	558 €	1 241 €
Lasi	214 €	209 €	280 €
Ongelma- ja SER-jätteet	14 133 €	9 930 €	22 610 €
Rakennus- ja poltettava jäte, puujäte	485 €	16 387 €	14 575 €
Tiili- ja betonijäte	7 470 €		3 649 €
Pahvi ja kartonki	1 149 €	1 059 €	1 769 €
Maa- ja kiviainekset		3 938 €	
Muut tuotteet ja muu yhdyskuntajäte	2 897 €	5 613 €	
Metalli	398 €	414 €	355 €
Yhteensä	47 075 €	58 588 €	82 962 €

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestointeja kirjattiin yhteensä 1 224 789 €, jotka olivat 49 % kaikista kuntayhtymän investoinneista. Suurin investointi oli Toivalan uuden asuntolan rakentaminen, joka valmistuu syksyllä 2025. Asuntolan rakentamisessa painotetaan ympäristövastuullisuutta ja kestävän kehityksen ratkaisuja.

Jokaisella kampuksella on tehty pienempiä muutos- ja korjaustöitä energiankulutuksen vähentämiseksi mm. uusittu valaistusta ja ilmanvaihtokoneita. Toivalan Timpurintien öljylämmityksen vaihto maalämpöön valmistui vuoden aikana.

Ympäristötilinpäätös taulukkona

KÄYTTÖTALOUSOSA	2024	2023	2022
Ympäristötuotot			
Jätehuolto ja roskaantumisen ehkäisy	93 969 €	159 725 €	556 118 €
Tuotot yhteensä	93 969 €	159 725 €	556 118 €
Ympäristökulut			
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	44 694 €	46 094 €	93 095 €
Jätehuolto ja roskaantumisen ehkäisy	47 075 €	58 588 €	82 962 €
Kulut yhteensä	91 769 €	104 682 €	176 057 €
INVESTOINTIOSA	2024	2023	2022
Ympäristöinvestoinnit			
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	1 224 789 €	445 000 €	7 366 959 €
Investoinnit yhteensä	1 224 789 €	445 000 €	7 366 959 €

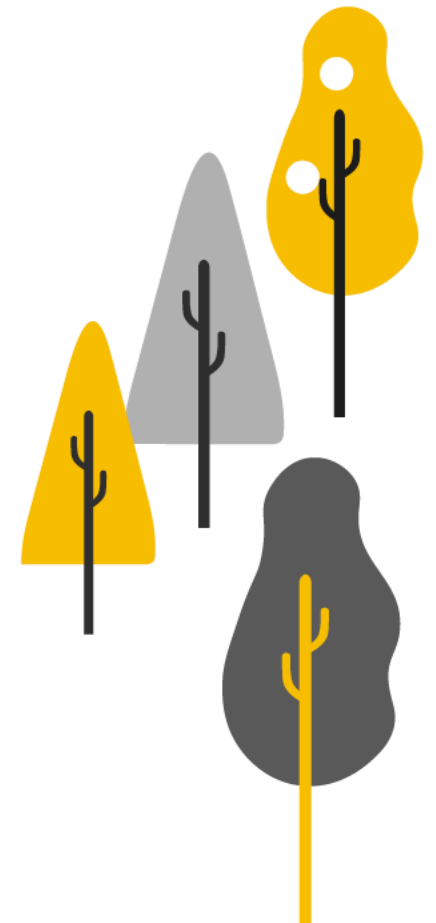

Ympäristövastuut

Ympäristövastuulla tarkoitetaan ympäristöön liittyvää velvoitetta, jolla on todennäköisesti kustannuksia lisäävä vaikutus tulevaisuudessa.

Ympäristövastuitamme ohjaavat lainsäädäntö sekä suositukset ja velvoitteet, joihin varaudumme:

- Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi, jonka mukaan on saavutettava määritetyt energiansäästö-, päästövähennys- ja kustannussäästöpotentiaalit vuoteen 2030 mennessä.
 - Automaatiojärjestelmien yhdistäminen eri kampuksilla energiankäytön vähentämiseksi
 - Tarkoitusvelvoitteiden täyttäminen
- Ympäristöministeriön vähähiilisen rakentamisen kriteerit otetaan käyttöön julkisissa rakennushankkeissa. Lainsäädännöllä ohjataan rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä 2025 mennessä.
 - Vaikutus Sakkyn rakennushankkeisiin.
- Suomi on EU:n jäsenenä sitoutunut hyödyntämään 70 % rakennus- ja purkujätteestä vuoteen 2020 mennessä.
 - Vaikutus Sakkyn purkuhankkeisiin
- EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD), jolla parannetaan rakennusten energiatehokkuutta ja hillitään ilmastonmuutosta.
 - Vaikutus Sakkyn rakennushankkeisiin
- Suomi on EU:n jäsenenä sitoutunut hyödyntämään 70 % rakennus- ja purkujätteestä
 - Vaikutus Sakkyn purkuhankkeisiin
- Uusi rakentamislaki
 - Rakennuksen vähähiilisyysvaatimukset, hiilijalanjäljen raja-arvot sekä tietomallivaatimus

Savon koulutuskuntayhtymä

Savon ammattiopisto | Varkauden lukio

PL 87, 70211 KUOPIO

etunimi.sukunimi@sakky.fi

Vastuullisuusraportin ja ympäristötilinpäätöksen yhteyshenkilöt

Anu Salo
Projektipäällikkö,
Tukipalveluiden hallinto, strategian tuki

Milla Lompola
Tilapalvelupäällikkö
Tukipalveluiden hallinto, tilapalvelut

KOULUTUSYKSIKÖT

IISALMI

Asevelikatu 4, 74100 Iisalmi

KUOPIO

Hehkukatu 1, 70210 Kuopio
Kolmisopentie 7, 70780 Kuopio

SIILINJÄRVI

Siltasalmentie 450, 70900 Toivala
Haapamäentie 1, 70900 Toivala

VARKAUS

Osmajoentie 75, 78210 Varkaus

VARKAUDEN LUKIO

Osmajoentie 75, 78210 Varkaus